

EPISKOP ARTEMIJE DESET GODINA NA TRONU EPISKOPA RASKO-PRIZRENSKIH

NA MUCENICKOM I RASPETOM KOSOVU

Proslava u Lelicu

„OJ LELICU I TI SI NA BREGU, U TEBI SE SOKOLOVI LEGU“

Lelic, 29. 7. 2001. - Malo selo Lelic nadomak Valjeva veliko je po darovima koje daje narodu i Crkvi. Po milosti Bozijoje dalo je trojicu vladika - Sv. vladiku Nikolaja Velimirovica, vladiku Jovana Velimirovica i vladiku Artemija Radosavljevica. Kada se zna da je tek koji kilometar od sela manastir Celije u kome se, izgnan od bezboznih vlasti, Sveti Justin Celijski neposustalo borio provodeci svoje zemaljske dane i gde mu se sada i grob nalazi, onda je jasno da je to predeo u kome nastaju duhovni divovi.

Ovo nedeljno jutro bilo je bas kao jedno od onih sto ih i Sv. Despot Stefan opisuje: krasote u njima mnoge, pticama brzo, veselja puno preletanje, i gorama vrhove i lugovima prostranstva, i poljima sirine i vazduha tankog divotnim nekim glasima oglasenje, i zemljske daronose mirisnog cveta i travonosne.

U lelicokoj crkvi Sv. arhijerejsku Liturgiju sluzili su vladike Justin timocki i Artemije rasko-prizrenski i kosovsko-metohijski, a povodom deset godina episkopske sluzbe vladike Artemija.

Sasluzivali su kako igumani iz svih manastira rasko-prizrenskih, tako i nekoliko svestenika tamosnjih zajedno sa ocem Zoranom Grujicem, sekretarom Eparhije. Pojale su sestre monahinje iz Gracanice, Devica, Koncula, kao i iz obliznjih Celija... U porti male crkve skupilo se, uz mnptstvo monaha i monahinja iz svih manastira eparhije rasko-prizrenske, nekoliko stotina vernih dusa sa svih strana. Medju njima su bili i clanovi Srpskog nacionalnog veka sa Kosova i Metohije - g-dja Rada Trajkovic, g.g. Dusko Ristic, Randjel Nojkic, kao i B. Boskovic.

Posle Sv. Liturgije, Vladika Artemije je odrzao propoved:

U ime Oca i Sina i Svetoga Duha

Neka je blagosloven ovaj dan i ovo sveto mesto, braco i sestre, na kome smo se danas sabrali da se zajedno Bogu pomolimo za nas ovde sabrane, za nase srodike i za ceo nas pravoslavni srpski narod.

Velika je radost nasa danas, braco i sestre, kada vas vidimo u ovako velikom broju sabrane oko ovog svetog manastira oko mostiju svetog vladike Nikolaja i u blizini groba svetog oca naseg Justina Celijskog.

Povod za ovo danasnje slavlje jeste jedan skromni jubilej - deset godina od kada je po Milosti Bozijoje blagodat Duha Svetoga sislala na moju malenkost i ucinila me episkopom rasko-prizrenskim.

Ovih deset godina na tronu episkopa rasko-prizrenskih, na mucenickom i raspetom Kosovu bilo je ispunjeno radom, stradanjem, tugom, bolom ali i radoscu.

Svi znamo kako je ovih deset godina zadnjih proteklo. Svi znamo koliko je nas narod postradao, svi znamo koliko danas jos stradamo, narocito na Kosovu i Metohiji, ali kaze Sv. Pismo: Gde se umnozi greh, tamo izobiluje i blagodat Bozija. Tamo gde se umnozi stradanje, tamo dolazi i radost

Istorija nase crkve, istorija naseg naroda jeste istorija nase vere. Ona izrazava sustinu hriscanstva, ona izrazava sustinu pravoslavlja, a to je spojen Veliki Petak i Vaskrs, dan najveceg bola i stradanja i dan najvece radosti i vaskrsenja, tako u nasem zivotu, tako i u istoriji nase crkve

Danas, posle deset godina, ja mogu samo Bogu da zablagodarim za sve one milosti koje je pokazao na nama dole na Kosovu, bez obzir na svu velicinu stradanja.

Danas bih mogao da ponovim zajedno sa prorokom Davidom: Evo mene i dece koju mi daje Bog.

Videli ste ovde ove monahe, ove monahinje koje su dosle sa Kosova da danas prisustvuju ovde ovoj Sv. Liturgiji. Sve je to plod milosti Bozije i blagodat Bozije koja se izlivala na nas obilno u toku deset godina

Ovaj ovde broj sto vidite, to je mali broj. Mnogo vise ih je ostalo na Kosovu da cuvaju nase svetinje i da sacekaju da se njihova braca i sestre odavde vrata dole i ja da se vratim dole, da zajedno nastavimo put koji nam je Gospod odredio, put Golgote i stradanja koji vodi u nase vaskrsenje, u carstvo nebesko

Danas ste culi u Sv. jevandjelju jedno predivno cudo koje je Gospod ucinio kada je sa pet hlebova i dve ribe nahranio pet hiljada ljudi, osim zena i dece.

Zaista, cudo koje niko do tada nije video i niko nije cuo. Ali, Gospod slicna cuda cinila stalno u istoriju roda ljudskog. Svake godine Gospod umnozava zrna koja mi bacimo u zemlju - od jednoga pravi stotinu, od stotinu pravi hiljade i tako hrani ne samo pet hiljada, nego sest i po milijardi ljudi na zemlji. Ali Gospod hrani nas i duhovno - na svakoj liturgiji On Sebe daje za hranu duhovnu ljudima umozava telo svoje i krv svoju. Svakoga dana i svakoga casa, nema dana, nema sata, nema minuta kada se negde ne prinosi sveta beskrvna zrtva pred prestolom Bozijim. Na svakom od tih prestola, gde se liturgija vrsi umnozava se Gospod Hristos i razdaje se za hranu vernima jer je On rekao: Ko jede telo moje i pije krv svoju ima zivot vecni.

To je ono, braco i sestre, radi cega je Gospod dosao na zemlju, to je to najvece cudo koje je Gospod pokazao i otkrio, to je carstvo nebesko kome priziva i poziva sve ljude i sve narode. I blago onima koji se odazivaju i koji su se odazvali.

Nasi slavni i sveti preci odazvali su se na reci Jevandjelja Hristovoga pre vise od 1300 godina, kada su primili hriscanstvo. I to seme jevandjelsko, ono je mnogostruk plod donelo rodu nasem i ispunilo kalendar svetima iz roda nasega. I u nase vreme Gospod umnozava blagodat svoju u rodu nasem i proizvodi svetitelje i ugodnike svoje. Iz roda nasega, iz ovoga sela i u nasem vremenu ponikao je sveti vladika Nikolaj, ktitor ove predivne crkve koja je valjda

najlepsa posle Gracanica na Kosovu. I ne samo zbog podizanja ove crkve, nego zato sto je ceo zivot svoj prineo Gospodu na sluzbu, Bog ga je nagradio svetiteljstvom, i njegove svete i cudesne mosti pocivaju ovde u njegovoj zaduzbini.

Nedaleko odavde, u mamastiru Celije ziveo je i sluzio Bogu i rodu svome drugi jedan svetitelj iz roda nasega, koga takodje mnogi od vas znaju i poznaju - prepodobni otac Justin Celijski cije takodje mosti, ciji grob dole pociva i privlaci duse zedne i gladne Boga zivoga sa svih strana ne samo iz roda nasega nego iz celoga sveta. I to je cudo slicno danasnjem u Jevandjelju. Jer, Gospod umnozava blagodat Svoju i hrani ne samo pet hiljada, nego mnogo, mnogo vise nego sto je tada umnozivsi tih pet hlebova ucinio. Ali, sve to pokazuj, braco i sestre, da je Gospod taj koji bdi nad nama, kome je poznato svako delo nase, svaka rec nasa, svaka pomisao nasa. Jer je receno u Sv. Pismu: nema nista tajno sto nece biti javno i nema nista sakriveno, sto se nece otkriti.

Sv. vladika Nikolaj, tumaceci ove reci Jevandjelja kaze: Neka ne brinu pravednici ako ne budu proslavljeni u ovome rodu, u ovome zivotu. jer, nece njihova pravda biti zaboravljena pred Bogom. Ona ce se pokazati u svoje vreme. Isto tako, neka se ne raduju zlocinci da ce njihovi zlocini i njihova rdjava dela ostati sakrivena u tami, po podrumima, po jarugama, tamo gde su greh cinili. I to ce izaci na videlo, i to ce postati javno i nebu i zemlji, andjelima i ljudima. To je opomena i svima nama, braco i sestre, da pazimo kako hodimo u ovome zivotu, da pazimo sta cinimo u ovome civotu, na nasa dela, na nase misli, na nase reci. Jer, kada podjemo odavde, nista covek nece poneti sem skrstene bele ruke i pravedna dela svoja.

Neka bi dao Bog u molitvama Sv. vladike Nikolaja i sv. oca Justina i ostalih svetitelja iz roda nasega da ceo nas narod nadje ovaj put Boziji koji vodi u Carstvo Nebesko, da tome upucujemo nasu decu i omladinu, da nam se sveca ne igasi, da nam se svetinje ne zatvore, da bismo, kada podjemo odavde, nasli se tamo gde se nalaze nasi sveti iz roda nasega, da i mi sa njima i svima svetim andjelima i svetiteljima Bozjim slavimo Oca i Sina i Svetoga Duha kroz sve vekove i svu vecnost.

Amin

Bog vas blagoslovio.

Posle ovih reci, verni narod je primio naforu od Njegovog preosvestenstva vladike timockog g. Justina, clana Svetog Sinoda.

Posto je podeljena nafora, vernici su prilazili vladici Artemiju. Uz cesticke na dosadasnjem radu, pozeleli su mu da jos dugo ovako uporno, hrabro i uspesno brani svoju pastvu od svih nasrtaja i da ne posustaje u borbi za povratak izgnanih na Kosovo i Metohiju, da mu Svevisnji podari jos snage i mudrosti u buducem radu i da se uveca stado njegovo duhovno.

Zatim su mnogi posli da se pokloni mostima Sv. vladike Nikolaja.

Na lelickom groblju sluzen je parastos roditeljima episkopa Artemija.

Pred kucom vladicinih roditelja priredjen je rucak za goste. Tokom rucka, vladiku slavjenika pozdravila je g-dja Dobrila Mandic, docent i doktor medicinskih nauka, u ime NVO Glas Kosova i Metohije. Zatim su svoje case digli i otac Ljubisav Adzic, arhijerejski namesnik eparhije sabacko-valjevske i otac Dragan Aleksic u ime lelickih svestenika. Zajednicka crta njihovih

izlaganja je da je Gospod vladici Artemiju podario izvanrednu snagu da se suprotstavi svim nevoljama i savlada izazove.

Miloscu Bozjom i njegovim izvanrednim radom vaspostavljeno je monastvo u mnogim manastirima njegove eparhije, podsetili su oni, a visestruko se uvecao i broj monaha i monahinja. Ova godina je posebno vazna, jer je u njoj trostruki jubilej Sv. vladike Nikolaja - 120 godina od rođenja, 45 godina od upokojenja i 10 godina od prenosa mosti. Ne trba zaboraviti da je podsticaj za razvoj monastva dao Sv. vladika Nikolaj, ciji put sledi i vladika Artemije Zato i mole Gospoda Svevideceg da mu podari heruvimske snage da istraje na najsvetijoj zemlji, na zemlji kosovskoj.

Clan Svetog Sinoda i duhovno cado vladicino, vladika Justin timocki je istakao da se da se nalazimo na krovu Srbije, gde je i grob prepodobnog oca Sv. Justina Celijskog. Kako je rekao otac Dragan Aleksic u ime lelickih svestenika, Lelic nije navikao bez episkopa. Zato je vladika Justin zamolio da ga pribroje u Lelicane i da bude cetvrti vladika iz Lelica. Jer, Lelic i njegova okolina su srpski Jerusalim.

Obracajuci se okupljenima na trpezi ljubavi, vladika Artemije je prvo zablagodario Gospodu na divnom danu. Zahvalio je na vremenu i trudu da dodju i zelji da budu svi zajedno.

Zablagodarivsi vladici jos jednom na divnom i okrepljujucem danu, prisutni narod se razisao, pracen pesmom mestana - "Koja gora brate Ivo razgovora nema."

Slike: Lelic, 29. 7. 2001.

Potpredsednik Vlade Srbije u poseti Gracanici

MEDJUNARODNA ZAJEDNICA NE SME DA BUDE NAVIJACKA

Laplje Selo, 28. juna (Tanjug) Ocekujemo da medjunarodna zajednica bude profesionalna, a ne navijacka, ako vec govori o partnerstvu s nama, rekao je danas potpredsednik vlade Srbije i predsednik drzavnog Koordinacionog tela za Kosmet Nebojsa Covic, posle jednodnevne posete Gracanici.

Covic je, zajedno s republickim ministrom zdravlja Obrenom Joksimovicem i predsednikom Jugoslovenskog komiteta za Kosovo Momcilom Trajkovicem obisao porodice kidnapovanih i nestalih, kojima je obecao da ce drzava uciniti sve na rasvetljavanju sudbine njihovih najblizih.

"Trazicemo od medjunarodne zajednice profesionalizam, a ne navijacko ponasanje u resavanju problema na Kosovu i to ce biti moj izvestaj i NATO-u i Evropskoj uniji u Briselu", naglasio je Covic na konferenciji za novinare u Informativnom centru Jugoslovenskog komiteta za Kosovo.

On je dodao da ce se svi problemi na Kosovu resavati ubuduce u partnerstvu s medjunarodnom zajednicom i podsetio da

je sinoc na sastanku DOS-a pripremljen plan i program, koji je prethodno usaglasen s predlogom predsednika SRJ Vojislava Kostunice.

"To je program zajednicke drzave. Znaci i Srbije i Crne Gore i drzava Jugoslavija ce ga raditi u partnerstvu s medjunarodnom zajednicom", objasnio je Covic i dodao da se prethodna vlast ogresila o srpski narod na Kosovu, a nova nije imala vremena do sada da se pozabavi ozbiljnije Kosovom.

"Nismo imali strategiju, ali smo sada na putu da je stvorimo", istakao je on.

Govoreci o predstojećim izborima na Kosovu, Covic je ocenio da je registracija Srba na Kosovu, kao i raseljenih u Srbiji neophodna, ali da, sto se tice izlaska, odnosno neizlaska na izbore, "kakvu god odluku donesemo, ona je gubitak".

"Registracija je neophodna ali je ne treba povezivati sa izlaskom na izbore. Ocekujem da ce sef misije OEBS-a Dan Everts biti fleksibilniji", rekao je Covic, dodavsi da se mora sacuvati integritet Srbije i SR Jugoslavije na Kosovu, u saradnji s medjunarodnom zajednicom.

Na pitanje da li se susretao sa sefom misije UNMIK-a Hansom Heckerupom, Covic je odgovorio pozitivno, naglasivsi da su razgovori bili "korektni" i da, kao predsednik Koordinacionog tela za Kosovo, ocekuje saradnju.

"Mislim da mozemo da napravimo dobar posao i to bi moglo da bude dobro i za Heckerupovu biografiju", ocenio je potpredsednik Srbije.

Predsednik Jugoslovenskog komiteta za Kosovo Momcilo Trajkovic naglasio je da bez saradnje s albanskom i medjunarodnom zajednicom, kao i bez stabilizacije unutar srpske zajednice, nema resavanja problema na Kosovu. On je istakao da je prioritet srpskih partija na Kosovu pravljenje koalicije, ali samo ukoliko budu ispunjeni uslovi za izlazak na izbore.

Ukoliko budu ispunjeni srpski uslovi, a to su bezbednost, povratak raseljenih, pitanje rasvetljavanja sudbine nestalih, moze se ocekivati formiranje koalicije i izlazak na izbore, kazao je Trajkovic.

COVIC: NE TRAZIM SUSRET SA TACIJEM I CEKUOM

Gracanica, 28. jula (Tanjug) Potpredsednik vlade Srbije i predsednik drzavnog Koordinacionog tela za Kosovo Nebojsa Covic izjavio je danas da nije ni trazio, niti ce traziti susret sa Tacijem i Cekuom.

"Ja niti ih trazim, niti mi trebaju", odgovorio je Covic na pitanje Srba u Gracanici, da li veruje da ce ga primiti Taci i Ceku.

"Treba pitati da li hocu ja njih da primim," rekao je Covic.

Nebojsa Covic u subotu u Gracanici porucio Srbima

OVO JE SRBIJA I SRJ, KO DRUKCIJE KAZE - LAZE

GRACANICA 28. Jul 2001 (Tanjug) - Svako ko vam kaze da ovde nije Savezna Republika Jugoslavija i Srbija - laze, porucio je u subotu Srbima u Gracanici potpredsednik vlade Srbije i predsednik Koordinacionog tela za Kosovo i Metohiju Nebojsa Covic.

"Postoje nacini da se izborimo i da zastitimo svoj narod na Kosovu i da ga vratimo na svoje teritorije, ali su potrebni vreme i mudrost za to. Radimo sve da ni jedan Srbin vise ne ode sa ovih prostora, vec i da vratimo one koji su otisli", rekao je Covic pred nekoliko hiljada gradjana, okupljenih na protestnom skupu u Gracanici. On je naglasio da ce savezna i republička vlada "do poslednjeg daha" raditi na tome da se pronadje i poslednji zivi i poslednji nestali Srbin. Covic je apelovao na Srbe da njihove opravdane napore i bol ne iskoriscavaju drugi.

"Necemo pomoci ni sebi, ni deci, ni Srbiji, ni Jugoslaviji, jer time samo sebe dalje kaznjavamo", naglasio je Covic.

"Potpuno razumemo vasu muku i vas bol, ali nam treba vreme i radicemo sa vama. Bicemo sa vama i necemo bezati", porucio je Covic.

Bezbednost pre svega

Ne moze se razgovarati o multietnickom drustvu ako se vodi racuna samo o bezbednosti Albanaca, rekao je na skupu republički ministar zdravlja dr Obren Joksimovic. "Ne moze se razgovarati o multietnickom drustvu kad svaku Srkinju koja odlazi po vodu cuva tenk", istakao je Joksimovic.

"Mi smo uz vas i Srbija je uz vas. Ako je vazno da Albanci budu bezbedni na Kosovu, isto toliko je vazno da i vi budete bezbedni, a moramo pomoci da gospodari sveta razumeju i nas i vas bol", naglasio je ministar Joksimovic.

Ne dozvoliti iskopavanje masovnih grobnica

Republički ministar zdravlja dr Obren Joksimovic zatražio je juce u Gracanici od republičkih i saveznih vlasti da se ne dozvoli- identifikacija i iskopavanje leseva iz masovnih grobnica u Srbiji, sve dok se ne pocne sa identifikacijom zrtava na Kosovu.

DOSLI DA OSTANU

S nadom da ce prvi put, na svoj 56. rodjendan, prespavati u dvoru prestolonaslednik Aleksandar II Karadjordjevic presao je prag doma iz koga je jugoslovenska kraljevska porodica otisla pre vise od sest decenija. Secenju rodjendanske torte u Belom dvoru prisustvovala je Aleksandrova supruga Katarina, nekoliko rodjaka, telohranitelji, malobrojna pratnja, clanovi Krunskog saveta i savezni premijer.

"Zelimo da se uselimo vrlo brzo. Moj cilj je da ovde ostanem i da dodju moji sinovi", rekao je Aleksandar II

Karadjordjevic, drzeci u ruci koznu tubu sa smotanom odlukom savezne vlade kojom se kraljevskoj porodici daje pravo koriscenja dvorova na Dedinju.

"Ovom odlukom savezne vlade ispravljena je velika nepravda...", rekao je izmedju ostalog Zoran Djidjic, premijer SR Jugoslavije u ostavci koji je prestolonasledniku i urucio dokument u Srpskom salonu Palate Federacije 17. jula 2001. godine.

Caru carevo...

Uistinu, pravno gledajući, odluka savezne vlade nije gotovo nista više od lepog gesta kojim se kraljevskoj porodici stavlja do znanja da je dobrodosla u zemlju i dom na koji su, po rođenju i krvi, imali prava još početkom prošlog veka.

"Imovina nije vraćena, za sada. U februaru mesecu narodna skupština je precizirala da će imovina biti vraćena prema posebnom zakonu, ali taj zakon još nije donet. Ovo je jedno privremeno rešenje kojim je pokušano da se posledice te nepravde iz 1947. godine smanje kako bi se na neki način ono što je bila intencija zakona, makar u nekoj meri, realizovalo", kaže arhitekta Dragomir Acović, član Krunskog veća, dodajući: "U ovom trenutku prestolonaslednik će imati prava da koristi dvorski kompleks na Dedinju kao jedini deo od one ukupne imovine koji će, kada zakon bude došao na dnevni red, biti predmet vraćanja pravim vlasnicima".

To znači da je prestolonaslednik samo korisnik dvorova na Dedinju i da je neko drugi vlasnik, iako je zapravo sve to vlasništvo korisnika. Sve dok se imovina ne vrati kraljevskoj porodici prestolonaslednik ne predviđa da se u dvorovima obavljaju neki veliki radovi - bilo koje vrste.

"Bice izvršene one popravke koje su nužne da dvorski kompleks dalje ne bi propadao", kaže Acović naglasavajući da se već sada može reći da neke instalacije nisu u dobrom stanju i da na jednom mestu krov Belog dvora popusta.

Budući da su dvorovi na Dedinju bili održavani sve ovo vreme, može se reći da su u relativno pristojnom stanju, odnosno da tu može da se živi. Međutim, potpuni uvid u to šta sve treba popraviti i zameniti pre nego što kraljevska porodica zaista otpočne svoj život na Dedinju, biće poznat tek kada se obavi detaljan pregled objekata.

Sve troškove (racune i sl.) će plaćati prestolonaslednik Aleksandar, odnosno kraljevska porodica. Napravljena je neka, sasvim uopštena procena koliki bi troškovi mogli da budu i kako kaže Acović prestolonaslednik je rekao da on to može da plati. Hoće li deo novca za popravke u dvorovima na Dedinju biti prikupljen od donatora, kao što su neki drugi članovi Krunskog saveta "najavili", niko nije mogao ni da potvrdi, ni da ospori. Načelno prestolonaslednik je spreman da zadrži one koji su do sada radili na održavanju ovih objekata, ali to će zavisiti od stvarnih potreba kraljevske porodice i, naravno, sposobnosti i kvaliteta tih ljudi.

Šta je uništeno, nestalo...

Takodje, odluka o tome hoće li dvorovi na Dedinju biti otvoreni za javnost, hoće li deo dvora biti muzejski i(li) galerijski prostor, biće doneta kasnije, posle zakona o povraćaju nacionalizovane imovine. Za ovih, skoro, šezdeset godina dvorovi su bili potpuno zatvoreni.

U njih su mogli da kroče samo posvećeni članovi komunističke i postkomunističke nomenklature i nikakva nastojanja da se oni otvore za javnost, makar povremeno, nisu naišla na razumevanje.

"Prestolonaslednik je uvek govorio da on ima nameru da te objekte učini otvorenijima nego što su oni to bili do sada", kaže Acović, dodajući da se na osnovu inventarskih knjiga iz 1926. godine može ustanoviti šta je bilo pre Drugog svetskog rata u dvorovima na Dedinju.

Za većinu predmeta sačuvani su i dokumenti koji govore o tome kad i od koga su kupljeni, ko je iz kojih sredstava platio... Potraga za slikama i umetničkim predmetima koji su nekada bili, a kojih sada nema u dvorovima - tek predstoji. Sigurno je da taj, gotovo istražni, postupak neće započeti pre donošenja pomenutog zakona.

"Treba ustanoviti šta je sačuvano, ali nije na svom mestu. Šta je uništeno, a šta ukradeno", kaže Acović tvrdeći da sa odmah može videti da "citava gomila stvari koja je nekada bila sastavni deo ambijenta - sada nije tamo".

Oni koji su imali priliku da provire u dvorove na Dedinju, tvrde da ima predmeta posleratne umetnosti, pre svega, partizanske. U dvorovima se nalaze i predmeti koji nikada nisu bili u vlasništvu kraljevske porodice, a koji su, recimo, vlasništvo Narodnog muzeja uzeti na "pozajmicu" kako bi popunili mesta na kojima su nekada bili okaceni portreti članova kraljevske porodice drugih vladara... "Jedan manji broj tih slika ja sam vidjao na izložbama koje je priredjivao, recimo, Vojni muzej... i treba se nadati da nije sve pokradeno ili uništeno", kaže Acović.

Bez obzira na sve "tehnicke" detalje kojima tek treba da se regulišu prava i obaveze porodice koja odnedavno može da koristi svoje dvorove, postoji spremnost i, reklo bi se, ubeđenost da upravo dom Karadjordjevića treba da bude mesto gde će se okupljati najvidjeniji ljudi. Za sada najkonstruktivniji plan ima Katarina, supruga Aleksandra II Karadjordjevića, koja namerava da osnuje humanitarnu kancelariju koja će pomagati zdravstvenim i socijalnim službama.

LIDIJA KUJUNDZIC

Juce u parohijskom hramu dedinjskog dvora

PRESTOLONASLEDNIK NA SLAVI HRAMA ARHANGELA GAVRILA

Prestolonaslednik Aleksandar Karadjordjević prisustvovao je juče svetoj arhijerejskoj liturgiji i krsnoj slavi hrama Svetog Arhangela Gavrila, koja je parohijski hram dedinjskog dvora.

Liturgiju je služio preosvećeni gospodin Atanasije, episkop hvostanski i vikar njegove svetosti Patrijarha srpskog, a sasluživalo je više sveštenika među kojima su bili arhijerejski namesnik protojerej Mihajlo Aranut i protojerej Bosko Gagić.

Liturgija je završena litijom posle čega su osvećeni slavski darovi i presečen kolac.

U besedi posle lomljenja slavskog kolaca episkop Atanasije pozdravio je njegovo kraljevsko visocanstvo i pozeleo mu dobrodoslicu kući.

"Sve što radite neka bude na dobrobit naroda kako su to činili i vaši preci", rekao je episkop Atanasije.

Prestolonaslednik Aleksandar ostao je u parohijskom domu hrama Svetog Arhangela Gavrila na slavskom rucku gde je sa ostalim gostima razgovarao o situaciji u zemlji i svakodnevnim problemima građana.

U pratnji prestolonaslednika bili su njeno visocanstvo kneginja Jelisaveta i članovi krunskog saveta Dragomir Acović i prof. Dragoljub Kavran.

KARADJORDJEVICI

Republikanci na Balkanu u poslednje vreme vole kraljeve. Bugarski car Simeon Drugi postao je premijer Republike Bugarske, a Savezna vlada Republike Jugoslavije vratila je kljuceve staresini kuce Karadjordjevic njihovog Starog i Belog dvora. Tapiju na svojinu ce dobiti posle odluke parlamenta.

Nasi revolucionari, za razliku od Rusa, nisu imali priliku da zatru seme kraljevske kuce. Karadjordjevica, rasejanih po svetu, ima dovoljno da se bezbedno obnovi kraljevina Srbija, samo kada bi nas narod bio rojalisticki nastrojen.

Kad bi na bilo koji nacin opstala Jugoslavija, sastavljena od Srbije i Crne Gore, ne bi dolazio u obzir povratak Karadjordjevica na jugoslovenski presto. Crnogorci imaju zivog svog prestolonaslednika Nikolu iz loze Petrovica, koji takodje simpaticno, sa stranim naglaskom, govori nas jezik, kao i nas prestolonaslednik. To ne dolazi u obzir, iako Aleksandar Karadjordjevic ima dosta crnogorske plave krvi u svojim zilama.

Njegova prababa Ljubica, poznatija kao Zorka, bila je kci crnogorskog vladara Nikole Prvog. Nedavno je u Beogradu vraceno ime njenoj ulici, koja se od 1888. do 1946. zvala Zorina (od 1930. Knjeginje Zorke).

Rodonacelnik dinastije Djordje Petrovic zbog svog tamnog tena nosio je nadimak Crni Djordje ili po turski Karadjordje (Georgos na grckom znaci zemljoradnik). Njegov otac bio je Petar Zivkovic, po kome je Djorce dobio prezime Petrovic. Cista je slucajnost da se crnogorska loza i zacetnici srpske vladarske loze zovu Petrovici: prva po pretku Radulu, u kaludjerstvu Petar, a ovi drugi po Karadjordjevom ocu.

Karadjordje nije dosao na presto Srbije (bio je "samo" vozd), vec njegov najmladji sin Aleksandar, koji je bio knez od 1842. do 1858. godine. Posle bekstva kneza Mihaila Obrenovica iz Srbije, ustavobranitelji biraju Karadjordjevog sina za kneza. Ali ustavobranitelji, kao pristalice Rusije, okrecu se 1858. godine protiv Aleksandra jer smatraju da je suvise austrofilski raspolozen i Svetoandrejska skupstina izglasala mu je nepoverenje.

Karadjordjevici se vracaju na presto posle cetiri Obrenovica - Milosa, Mihaila, Milana i Aleksandra. Bilo je to posle atentata na poslednjeg Obrenovica, kralja Aleksandra 1903. godine.

Oni su formalno na prestolu od te godine kad je krunisan kralj Petar I, pa sve do 1945. godine. Odlukom Ustavotvorne skupstine, s komunistickom vecinom, ukida se monarhija (koja je 1921. godine postala i jugoslovenska) i proglasava republika.

Jovan Cirilov

Svecanost u Vasingtonu

PATRIJARH PAVLE OSVESTAO JUGOSLOVENSKU AMBASADU

Vasington, 25. jul (SENSE) Uz upaljene svece, kadionice, pojanje hora lokalne srpske crkve Sveti Luka i prigodnu molitvu - patrijarh Pavle osvestao je ambasadu SR Jugoslavije u glavnom gradu SAD. Posle 20-minutne sluzbe i blagoslova poglavara Srpske pravoslavne crkve - pracenog za ovu priliku sa dvadesetak crkvenih velikodostojnika iz Srbije i istocnih delova Amerike - patrijarhu se, posle primljenog blagoslova, obratio ambasador SRJ Milan Protic, porukom zahvalnosti "za najradosniji dan u zivotu svih zaposlenih u jugoslovenskoj ambasadi u Vasingtonu".

U izjavi za SENSE, posle zavrsetka ceremonije, patrijarh Pavle izrazio je zadovoljstvo sto mu se pruzila prilika da osvesta i jedno diplomatsko predstavništvo Jugoslavije pod novom, demokratskom vlascu. "Znate, mi ne idemo tamo gde nismo pozvani", rekao nam je tim povodom poglavar SPC, podsecajuci da su obredi, poput ovog u Vasingtonu, obavljani proteklih meseci i u pojedinim sedistima opstinskih vlasti u Beogradu i unutar Srbije.

Poglavar SPC osvrnuo se, tim povodom, i na kritike u delu javnosti u Srbiji da njegovo osvestenje ambasade u Vasingtonu predstavlja uvodjenje crkve, na "mala vrata", i u diplomatska predstavništva SRJ. "Ovo nije prvi put - bilo je toga i izmedju dva svetska rata. Jer, nasa vera je u tome da smo mi saradnici Bozji i da je nas trud potreban, kao i blagoslov Bozji", rekao je patrijarh Pavle. "Ocekujem da ce ovakvog osvecenja biti, svakako, i na drugim mestima. Razume se, mi to nikome ne naturamo. Mi nigde ne idemo nepozvani. Smatramo da ce ljudi sami videti sta je potrebno ciniti. A, onda - kako cemo mi postupati dalje - to zavisi od nas".

U odgovoru na pitanje o aktuelnoj domacij temi uvodjenja nastave veronauke u osnovne i srednje skole u Srbiji, patrijarh Pavle nam je rekao da ce crkva spremno docekati taj "istorijski" 1. septembar da, na odgovarajuci nacin, obavi svoj deo novog obrazovnog posla. "Ta odluka vlade se ocekivala. Nadamo se da cemo imati potrebne veroucitelje, jer su prilike takve da se jedan dobar broj za to osposobio na Bogoslovskom fakultetu i na institutu. Nadamo se da ce to biti pripremljeno, kao i udzbenici. Sad se na tome radi intenzivno, u okviru zajednicke komisije sa Ministarstvom prosvete. Veronauka treba da bude obavezan predmet za onu maloletnu decu ciji roditelji to zele. A, oni punoletni ce o tome sami odlucivati. Oni drugi, koji se ne budu opredelili za veronauku, imace etiku kao alternativni predmet. Prema tome, ni na kakav nacin se veronauka ne natura u skolama. To nije kao u doba one ranije vlasti, kad je, hoces-neces, imao da se uci marksizam - od osnovne skole, pa redom fo fakulteta".

Na pitanje da komentarisu prigovore da ce naprasno uvodjenje veronauke u skolsku nastavu dovesti do dodatnih podela u Srbiji, od Njegove svetosti patrijarha Pavla dobili smo sledeci odgovor: "Ako se od demokratije ocekuje makar minimum slobode, onda ta sloboda treba da bude i za verujuce ljude. Koliko njih ima, to cemo videti. Ali sloboda ne znaci nametanje nekome ubedjenja da nema crkve. Slava Bogu da je ova smena vlasti dosla na jedan miran nacin. Tome su mnogo doprineli predsednik Kostunica i predsednici ostalih stranaka koji su ucestvovali u tome, kao i ostali. A, svakako je tome pomogao i Gospod nas, jer je to moglo biti vrlo nesretno za nas narod. Teskoca i sad ima. Svi ljudi ocekuju da ce sa novom vlascu to sad preko noci da se promeni, ali to ne moze. De fakto, mi smo i sada jos pod sankcijama i u teskocama sa svake strane. Ali je sve, ipak, nekako drukcije i nadamo se, uz pomoc Bozju - kao i uz pomoc svih ljudi dobre volje - da ce se ipak te stvari promeniti nabolje. Na opste dobro".

Sta za Srbe znaci (ne)izlazak na kosovske izbore

IZMEDJU VOLJE I PRINUDE

Kosovski izbori zakazani za 17. novembar postali su jos jedan kamen spoticanja ne samo medju nealbanskim zivljem na Kosmetu vec i na politickoj sceni u Srbiji. Srbi na Kosovu izmedju mnostva lidera koji se medjusobno sukobljavaju sa razlicitim koncepcijama upri su pogled u Beograd, ocekujuci sudbonosno "da" ili "ne".

U medjuvremenu, za novembarske izbore prijavilo se pet srpskih partija i dva pojedinca, dok je na albanskoj strani cak 16 partija, jedna koalicija i tri nezavisna kandidata. Stranke u Srbiji su takodje podeljene kada su izbori u pitanju, kao i analiticari, koji su oprezni oko zauzimanja stava "za" ili "protiv".

U to smo se uverili pozivajuci na razgovor desetak najuglednijih analiticara ovdasnjih prilika. Oni nisu zeleli da prokomentarisu pitanje sta Srbi dobijaju (ne)izlaskom na izbore.

- Postoje dva elementarna uslova da Srbi izadju na izbore: bezbednost i sloboda kretanja. Sloboda da promovisu svoje ideje ne samo u enklavama, vec i na citavoj teritoriji Kosova i Metohije. Drugi je da na izbore izadju i prognani Srbi. Kao treci uslov cesto se pominje i resavanje sudbine nestalih i kidnapovanih lica - kaze sociolog dr Milovan Mitrovic, profesor Filozofskog fakulteta.

Po njegovom misljenju, potpuno je neizvesno sta Srbi dobijaju ako bezuslovno izadju na izbore, pogotovo sto je u proteklih deset godina potpuno izgubljeno poverenje u medjunarodnu zajednicu.

Osim toga, dodaje, nema ni garancija sta ce dobiti ako se neodazovu glasanju.

- Po mom misljenju, ne postoje uslovi za slobodno izjasnjavanje. Treba razlikovati slobodnu volju od prinude. A ovi izbori su samo prinudan nacin da se legalizuje postojece stanje na Kosmetu - isticie profesor Mitrovic.

U citavoj prici, veoma je znacajna uloga Srbije. Kako naglasava nas sagovornik, niko iz Beograda ne sme reci: "Nemojte da izadjete". Ali ni da "pere ruke" i kaze: "Odlucite sami". Srpski politicki korpus, dodaje ovaj strucnjak, treba da pomogne Srbima da donesu pravu odluku, a ne da ih ostavi na cedilu.

Socijaldemokratska unija je jedna od retkih politickih partija na ovdasnjoj sceni koja je u startu stala na stanoviste da nealbanski zivalj treba da ucestvuje na zakazanim izborima.

Po recima Vlatka Sekulovica, narodnog poslanika i predsednika Izvrsnog odbora SDU, politicke stranke koje predstavljaju Srbe treba da se registruju za izlazak na izbore. Do novembra ima jos dosta vremena da se ispune neophodni uslovi, kaze, naglasavajuci da registracija nije isto sto i izlazak.

- SDU je misljenja da nealbanski zivalj treba da ucestvuje na izborima. Jer, ako ne ucestvujete u onome sto su pravila i proces na Kosovu i Metohiji, rizikujete da budete marginalizovani i da se vasa rec vise nigde ne cuje. Jedino kroz politicku saradnju, a ne sukobe, mozemo realizovati svoje ciljeve - od povratka izgnanih, do mira, bezbednosti, pravde i postovanja ljudskih prava - smatra Sekulovic.

Politika sukoba, mrznje i nesaradnje sa albanskom i medjunarodnom zajednicom u proteklih deset godina proizvela je katastrofalne rezultate po Srbe i Crnogorce na Kosovu i Metohiji.

Jedna od posledica takve politike je i masa prognanih u ostatku Srbije, isticie. Sekulovic zakljucuje da bi nastavak politike sukoba, umesto saradnje, samo vodio u dalje konflikte i potpunu marginalizaciju nealbanskog zivlja u juznoj srpskoj pokrajini.

S. Dimitrijevic

Srpski premijer o izborima na Kosovu i Metohiji

BEZBEDNOST I POVRAK SRBA USLOVI ZA IZLAZAK

Predsednik Vlade Srbije Zoran Djindjic izrazio je juce nadu da ce medjunarodna zajednica u naredna dva-tri meseca stvoriti minimalne uslove, koji ce omoguciti ucestvovanje Srba na izborima na Kosovu i Metohiji.

"Medjunarodne organizacije, koje organizuju izbore na Kosovu, morale bi da se do njihovog pocetka jos jako mnogo potrudu da stvore uslove za bezbednost i povratak Srba na to podrucje", kazao je Djindjic novinarima u Skupstini Beograda.

Odluku o tome "da li cemo savetovati Srbima da izadju na izbore donece DOS, nakon dosta analiza i razgovora s predstavnicima medjunarodnih organizacija", rekao je srpski premijer, dodajuci da ce Vlada, najverovatnije, ucestvovati u registrovanju biraca, kao pripremnim radnjama koje ne prejudiciraju izlazak Srba na izbore.

"Ocekujemo da se medjunarodna zajednica usredsredi na ispunjavanje ta dva uslova i da onda zajednicki procenimo da li je dovoljno ucinjeno u narednom periodu da bi Srbi mogli da, ucestvujući na tim izborima, pokazu spremnost i poverenje u te institucije", zakljucio je Djindjic.

Rusija u Savetu Bezbednosti obrazlozila svoj stav

IZBORI NA KOSOVU MOGUCI JEDINO AKO U NJIMA UCESTVUJE BEOGRAD

Moskva, 27. jula (Tanjug) Moskovska glasila danas prenose opsirne izvode iz izlaganja zamenika stalnog predstavnika Rusije pri UN Genadija Gatilova na zasedanju Saveta bezbednosti, u kojem je istaknut stav da su demokratski izbori na Kosovu moguci jedino ako budu pazljivo pripremljeni i ako u njima aktivno ucestvuje Beograd.

Gatilov je na sinoc otvorenom zasedanju Saveta bezbednosti UN, posvecenom situaciji na Kosovu, naglasio da "pre svega treba stvoriti uslove bezbednosti, koji bi obezbedili ravnopravnost svih etnickih zajednica Pokrajine, bez izuzetka".

Takodje je neophodno, rekao je ruski diplomata, da se garantuje njihovo istinski slobodno izrazavanje volje i pravedno

ucesce u novim organima samouprave.

Gatilov je istakao da se pre izbora moraju stvoriti ne samo jednaki uslovi bezbednosti za sve stanovnike Kosova, nego i mogucnosti za stabilni proces povratka izbeglih i proteranih lica.

Govoreci o opstoj situaciji na Balkanu, ruski diplomata je ocenio da su napori koje medjunarodne snage bezbednosti na Kosovu ulazu u sprecavanje albanskih ekstremista iz Pokrajine "ocigledno nedovoljni". On je u vezi sa tim izrazio zabrinutost zbog informacija da "velika grupa albanskih ekstremista na Kosovu ocekuje naredbu za prodor u Makedoniju".

Da bi se to sprecilo, neophodno je da medjunarodne snage hitno preduzmu efikasne korake za zaustavljanje sirenja albanskog ekstremizma sa Kosova i ocuvanje stabilnosti na Balkanskom poluostrvu, rekao je Gatilov.

U tom kontekstu, ukazao je on, ponovo dolazi u prvi plan i jos nereseni problem razoruzavanja ekstremista i likvidiranja njihovih ilegalnih oruzanih formacija. Gatilov je ujedno podsetio da se na Kosovu gotovo svakodnevno otkrivaju tajna skladista oruzja, pri cemu je rec o najmodernijim vidovima naoruzanja.

Ocigledno je da rukovodstvo civilne i vojne misije na Kosovu mora da preduzme dodatne mere, radi realnog okoncavanja demilitarizacije i razoruzavanja pripadnika bivse OVK, sprecavanja njihovog uticaja na politicku situaciju, kao i prekida ilegalnih isporuka oruzja ekstremistima iz inostranstva, zakljucio je Gatilov.

Pred izbore na Kosovu

REGISTRACIJA RASELJENIH ZA IZBORE POCINJE 30. JULA

Registracija raseljenih za izbore na Kosovu i Metohiji pocinje na podrucju Srbije 30. jula, izjavila je juce za Tanjug republicki komesar za izbeglice dr Sanda Raskovic-Ivic.

"Osnovni cilj nam je da stvorimo bazu podataka, a oceujemo minimum 250.000 glasaca medju raseljenima sa Kosova", rekla je ona, naglasivsi da "registracija ne obavezuje na izlazak na izbore".

Registracija biraca, prema Memorandumu o sporazumevanju koji je Komesarijat potpisao sa Medjunarodnom organizacijom za migracije (IOM), sprovede se na celom podrucju Srbije, gde ce biti otvoreno ukupno 81 registraciono mesto.

Prema recima republickog komesara za izbeglice, timovi IOM-a, odnosno 42 strana supervizora, bice na terenu vezani za poverenike Komesarijata u svakoj opstini i okrugu.

Timovi ce nositi oznake A, B ili C i bice podeljeni u zavisnosti od broja raseljenih.

Tamo gde je veliki broj raseljenih, kao sto su Kraljevo ili Nis, registraciju ce obavljati timovi A, u slucajevima gde je manji broj raseljenih slaze se timovi B ili C.

"Informativna pretpopisna kampanja nesto kasni, ali cemo od ponedeljka krenuti sa spotovima vezanim za registraciju raseljenih", najavila je Sanda Raskovic-Ivic.

Na teritoriji Srbije bice otvoreno 81 registraciono mesto, sto bi trebalo da pokrije svih 160 opstina u Republici u kojima zive raseljeni sa Kosmeta, receno je na jucerasnjoj konferenciji za novinare predstavnika Misije OEBS-a na Kosovu i Komesarijata za izbeglice Republike Srbije.

Prema recima Natase Mandic, iz Komesarijata za izbeglice, u Srbiji je formirano 35 timova, od cega 19 mobilnih koji ce obilaziti opstine i okruge u Srbiji kako bi se za sest nedelja obavila registracija potencijalnih biraca. Registraciona mesta bice otvorena u Beogradu i vecim mestima Srbije (Nisu, Kragujevcu, Smederevu, Kraljevu, Leskovcu, Prokuplju...) u kojima ima najvise raseljenih sa Kosmeta. Ukoliko, kako je rekla, nasi drzavni organi odluce da se Srbi odazovu izborima, biraci ce glasati tamo gde su i registrovani.

Registracija biraca obavice se, kaze Mandiceva, po kriterijumima koje je utvrdio OEBS, a osnovni su da je osoba rodjena na Kosmetu, ili da joj je jedan od roditelja rođen tamo, da je u toj pokrajini provela najmanje pet godina, a ukoliko nije, treba da dokaze da je bila prinudjena da napusti to podrucje. Ona je precizirala da osoba koja se registruje ne treba da ispuni sve, vec samo jedan od uslova, kao i da se mogu registrovati i izbeglice iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine koje su najmanje pet godina zivele na Kosmetu. Uslovi su i da potencijalni birac mora 17. novembra da ima najmanje 18 godina, kao i da je do 1. januara 1998. godine imao prebivaliste na Kosovu. Za registraciju se priznaje cak 46 razlicitih dokumenata, od licne karte do cekovnih knjizica i racuna za struju ili telefon, a broj potrebnih dokumenata zavise od toga cime se dokazuje identitet.

Predstavnik misije OEBS-a na Kosovu Endrju Dzoslin rekao je da su, do juce ujutro, za ucese na izborima Albanci prijavili tri nezavisna kandidata, 16 politickih partija i jednu koaliciju, Bosnjaci tri partije, Romi, Askalije i Egipcani takodje tri partije, Turci dve, a Goranci jednu stranku. Za ucese na izborima registrovalo se i pet srpskih politickih partija.

Dzoslin je rekao da je rec o Demohriscanskoj stranci Srbije, Novoj Srbiji, Narodnoj stranci Kosova i Metohije (koju su osnovala interno raseljena lica iz pecke oblasti) i jos dve partije, ciji identitet nije zeleo da otkrije, posto, kako je rekao, one jos razmatraju mogucnost da udju u koaliciju.

Odgovarajuci na pitanja novinara, Dzoslin je rekao da je rok za registraciju istekao 20. jula, ali da je strankama ostavljen dodatni rok do 3. avgusta da odluce o koalicijama ili zatraze dodatno vreme za kompletiranje dokumentacije. Samo od centralne izborne komisije OEBS-a zavisi, medjutim, da li ce biti i naknadnog produzenja roka. Predstavnik OEBS-a je kazao da prijavljivanje stranaka ne podrazumeva obavezno i odluku da izlaze na izbore, ali da ce one vec u septembru morati da se o tome konacno izjasne, jer tada pocinje stampanje glasackih listica.

Endrju Dzoslin je na pitanje postoji li mogucnost da izbori budu odlozeni, odgovorio da u to ne veruje. Izbori ce, po njemu, biti odrzani 17. novembra i novih izbora na tom nivou nece biti naredne tri godine.

G. Novakovic

INFORMACIJE O REGISTRACIJI

Sve informacije o registracionim mestima, uslovima za registraciju i potrebnim dokumentima, raseljeni sa Kosova i Metohije mogu dobiti kod lokalnih poverenika Komesarijata za izbeglice, rekla je Natasa Mandic. Svi zainteresovani za registraciju, informacije mogu dobiti i putem telefona komesarijata 620-983.

Konferencija za novinare visokog komesarijata UN za izbeglice

ZA POVRATAK SRBA KLJUCNA SAGLASNOST ALBANSKE ZAJEDNICE

Visoki komesarijat za izbeglice Ujedinjenih nacija izrazava zadovoljstvo razvojem situacije u juznoj Srbiji i cinjenicom da nova vlada omogucava povratak pripadnika nacionalnih manjina na teritoriju Bujanovca, Preseva i Medvedje, izjavila je Maki Sinohara, portparol beogradske kancelarije UNHCR-a. Ona je, na jucerasnjoj konferenciji za novinare istakla da se, otkako je krajem maja potpisan mir, oko sto ljudi albanske nacionalnosti nedeljno vraca svojim kucama.

- U poslednje dve godine iz ovog regiona iselilo se oko 15.000 ljudi, a do danas se vratilo oko 5.000. Mi se trudimo da u jednom konvoju vratimo po sto ljudi i drago nam je sto nam u tome pomaze multietnicka policija - rekla je Maki Sinohara, ocenjujuci da je veliki broj albanskih kuca ostecen ili unisten, pa UNHCR apeluje na donatore da svoju pomoc usredsrede na ovo podrucje juzne Srbije.

Ona je, takodje, dodala da specijalni izaslanik visokog komesara za izbeglice Erik Moris pregovara sa albanskim vodjama i predstavnicima albanske nacionalne zajednice oko povratka Srba na Kosmet, ali i naglasila da povratak ljudi nealbanske nacionalnosti nije ni lak, ni bezbedan.

- Povratak raseljenih ljudi na Kosmet predvidjen je Rezolucijom 1244 i mi se, kao izbeglicka agencija, zalazemo za to da ti ljudi opet budu u svojim kucama. Medjutim, nasa najveca briga je bezbednost povratnika i zbog toga moramo pazljivo da radimo na identifikaciji mesta za povratak i da saradjujemo sa KFOR-om, UNMIK-om i OEBS-om - podvukla je Maki Sinohara, dodajuci da je za bezbedan povratak ljudi kljucna saglasnost albanske zajednice.

Osvrcuci se na projekte UNHCR-a koji su usmereni ka obezbedjivanju lokalne integracije izbeglica u Jugoslaviji, Maki Sinohara je podsetila da Visoki komesarijat za izbeglice UN finansira program delimicne samopomoci ljudima koji su poceli da grade kuce u Srbiji i dodala da ta humanitarna organizacija uskoro pocinje da gradi dve visespratnice u Nisu i Kucevu.

"Kroz ova dva projekta UNHCR zeli da doprinese lokalnoj integraciji izbeglica u Srbiji. Zahvalni smo nemackoj vladi koja nam je dala oko 670.000 dolara pomoci za njihovu realizaciju", rekla je portparol beogradske kancelarije UNHCR-a, primetivsi da je ta humanitarna organizacija od 1996. godine izgradila hiljadu stanova za ljude koji su podneli molbu za jugoslovensko drzavljanstvo.

Kofi Anan upoznat sa stavom savezne vlade

NEPRIHVATLJIVO OGRANICAVANJE POSETA VLADINIH FUNKCIONERA KOSMETU

Njujork, 27. jula (Tanjug) Otvornik poslova jugoslovenske misije pri Ujedinjenim nacijama u Njujorku Vladislav Mladenovic uputio je danas pismo generalnom sekretaru svetske organizacije Kofiju Ananu, u kome je preneo stav Savezne vlade o neprihvatljivosti ogranicavanja poseta vladinih funkcionera i predstavnika politickih partija juznoj srpskoj pokrajini, uvedenih nedavnom odlukom UNMIK-a.

Mladenovic je, takodje, dostavio generalnom sekretaru i pismo saveznog ministra inostranih poslova Gorana Svilanovica sefu UNMIK-a Hansu Hekerupu sa zahtevom da se ponovo razmotri, odnosno ukine ta kontroverzna odluka Misije UN. Sa oba pisma upoznati su i svi clanovi Saveta bezbednosti UN. Od danas pisma jugoslovenskog otpravnika poslova u Njujorku i sefa jugoslovenske diplomatije cirkulisu u sedistu UN kao zvanicni dokumenti.

Pismo Gorana Svilanovica Hansu Hekerupu

SMERNICE OTEZAVAJU DALJU SARADNJU SA UNMIK-om

Savezni ministar za inostrane poslove Goran Svilanovic izrazio je juce nezadovoljstvo Savezne Republike Jugoslavije sa merama predvidjenim u Smernicama za posetu Kosovu i Metohiji vladinih funkcionera i predstavnika jugoslovenskih politickih partija, koje je nedavno usvojio UNMIK, jer "znatno otezavaju i gotovo onemogucavaju posete jugoslovenskih zvanicnika Kosovu i Metohiji".

Kako je saopstilo Savezno ministarstvo za inostrane poslove, Svilanovic je u pismu specijalnom predstavniku generalnog sekretara UN i sefu UNMIK-a Hansu Hekerupu istakao da Smernice predstavljaju prepreku za dalji nastavak i intenziviranje saradnje zvanicnih organa i predstavnika politickih partija SRJ sa predstavnicima medjunarodne zajednice na Kosovu i Metohiji.

"Vlade SRJ i Republike Srbije ulazu velike napore da svojom konstruktivnom politikom unapredjuju saradnju i uspostave sto bolje odnose sa medjunarodnom zajednicom. Medjutim, mere predvidjene Smernicama ne doprinose tom cilju, vec naprotiv, uvode ozbiljne restrikcije koje su karakteristicne za odnose medju suverenim drzavama, sto je neprihvatljivo, jer su Kosovo i Metohija i dalje integralni deo Republike Srbije i SRJ".

Ministar Svilanovic je pozvao Hekerupa da, u cilju zajednickog sprovođenja Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti UN, jos jednom razmotri resenja iz Smernica. Takodje, ponovo je izrazio spremnost SRJ da se sva ova i druga pitanja regulisu sporazumom o saradnji i statusu UNMIK-a, navodi se u saopštenju. (Tanjug)

PONOVO U LJESTARU

Poslednje sto sam cuo o Kosovskoj Kamenici, a to je bilo pre mesec dana, bila je vest o ubistvu jednog Srbina u selu Grizime. Rec je bila o tridesetdvo godisnjem Zoranu Dekicu.

Ovu vest sam prokomentarisao gorko-ironicno: Bezbedno i normalno se u Kosovskoj Kamenici zivi, zar ne?

Zbog takvog nacina komentiranja zamerio mi je gospodin Dmitri, sluzbenik u lokalnoj administraciji UNMIK-a. Ne znam iz kojih razloga sam mislio da je on Rus, a on je u stvari Kamenicac. Gospodin Dmitri je smatrao da ironiji nema mesta, jer se stvari poput ovakvih mogu dogoditi svugde, a da je u Kamenici i njenoj okolini ipak bezbedno i da se ljudi mirno i bezbedno krecu. Morao bih se sloziti sa takvom jednom tvrdnjom, ali stvari su imale ipak malo drugaciji prizvuk kada sam o tome porazgovarao sa Srbima.

Pre svega, gorka ironija se odnosila na onaj polet i poverenje u svet koje je imao mladi prevodilac. Gorka ironija je poistekla iz godina spisatelja ovih redova i svesti da je jedan takav ubisveni akt mogao da skrsi u paramparcad mladalacki zanos i poverenje koje je tako karakteristicno i lepo za mladost.

S druge strane, saznao sam da je tako malo potrebno da se srusi krhka gradjevina mira koju su ljudi ovde izgradili. Naime, kako je po hapsenju cetvorice Albanaca policija utvrdila, pocinoci nisu uopste bili iz Kosovske Kamenice. Pratili su kola ubijenoga jos iz Bujanovca i cekala priliku da se osvete za smrt u tampon zoni oca jednog od njih. Za ovo su okrivljavali nekog penzionisanog policajca za koga su mislili da je u kolima. Znaci, ubili su pogresnog coveka. Sve sam ovo cuo od Srba dok smo isli, u pratnji UNMIK-a, u posetu Ljestaru i Ljestarskom groblju. Sam put od Beograda do Kapije 5 protekao je bez problema, ako se izuzme kazna za prekoračenje brzine. Ali ni to nije bilo strasno - platis i ideo. Ni na samom punktu nije bilo guzve. Tu smo sacekali grupu koja je ovog puta imala petoro ljudi, mahom starijih i krenuli za Kamenicu.

Ovog puta nije bilo pratnje KFOR-a. Sa UNMIK policijom svi smo stigli do Kamenice. U UNMIK centru se upoznajemo, okrepljujemo i pozdravljamo sa poznanicima od proslog puta. Zatim polazimo za Ljestar. Bez problema smo prošli kroz Strezovce i dolazimo do Ljestara. Posetioци se razilaze da vide svoja imanja, odnosno ono sto je od toga ostalo. Malo je toga sto se moze reci da je preostalo - spoljni zidovi zjape sablasno bez izvaljenih vrata i prozora. Unutra krs od razbijenih pločica, crepa, maltera. Tuzno gledaju ostatske svojih lepih imanja. Okolina zarasla u dugo nekoseno travu, prelepo ukrasno bilje i cvece se jedva nazire. Kao da je u odnosu na proslu posetu, pre mesec dana, i od ovih hudih ostataka nesto uzimano. Ono malo preostalih bandera je poseceno.

Po koja vocka je dala ploda. Prilaze jabuci i beru da, posle dve godine, probaju svoje voce. U sred sela nalazi se pod jednim grabom izvor. Mestani su posebno ponosni na njega, jer je i usred najvećih vrucina davao svezu, hladnu vodu. I mi punimo flase i probamo. Voda je stvarno lepa i osvezava.

Produzavamo do seoskog groblja, koje je dosta udaljeno. Nalazi se na jednoj strmini iznad puta za drugo neko selo u kome su Albanci. Iako me noga boli, uspevam da savladam strminu i da se popnem do groblja. Posle filma dr Gordane Subaric Gorijeve nista me ne moze iznenaditi u vezi sa stanjem globalja. I ovde je dosta izvaljenih i polomljenih spomenika.

Prilazi mi g. Bogoljub Milosevic koji je profesor biologije, a bio je i sedam godina direktor skole u Kamenici. Sada je u opštini predstavnik Srba. Pokazuje mi jedan grob. Tu je sahranjen jedan njegov ucenik koji je umro od leukemije. I pita se covек sta je, pre nekih osam godina, mogao da ucini lose taj mladac, pa da mu grob skrnave.

Nastavljamo dalje razgledanje groblja i okoline. Zalim mu se kako sam neuk sto se tice biljnog i zivotinjskog sveta, da mnogo toga ne razaznajem i ne poznajem. Sve je to posledica skucenog zivota u gradu. Gospodin Milosevic mi pokazuje jedno stablo koje je napala, kao i mnoga druga, neka stetocina koja pod korom drveta pravi kanale. Zatim mi pokazuje, ali ja ne razaznajem gde, origanu. On odlazi i donosi nekoliko strukova lepog bilja sitnih cvetova. Stvarno sam zapanjen, jer nikad ne bih mogao da u njemu prepoznam omiljeni zacin za pice i ostale italijanske specijalitete. Da nije doslo do ovako nesrecne situacije za Srbe, g. Milosevic bi završio svoj magistarski rad u vezi sa florom tih krajeva. Ovako, radi kao opštinski sluzbenik.

Onih nekoliko strukova dajemo gospodji Meri koja, kao i svaka Engleskinja voli cvece i pazi da pri voznji ne povredi zivotinje na putu.

Dok ostatali Srbi odlaze da vide jos jednu srpsku kucu u susednoj mahali, mi krecemo put Gnjilana sa jos dvojicom Srba koje ostavljamo u Kamenici. Sastanak sa predstavnicima administracije i lokalnih Albanaca zakazan je za sutradan u deset casova.

Na sastanak dolazimo nas troje, gospodja Meri i Brajan kao predstavnici UMCOR-a i ja kao predstavnik Eparhije rasko-prizrenske, kancelarije za raseljena lica iz Beograda. U sali vec zaticemo razlicite predstavnike administracije, kao i predstavnike Albanaca i Srba. Svi prisutni se predstavljaju.

Sastanak otvara gospodin Dmitri iz Ukrajine, kao predstavnik lokalne administracije. Za njim govori gospodja Greta. Tu je i Najdzeli u ime UNHCR-a. Ovaj sastanak je daleko bolje organizivan nego predhodni, tako da se na mnoga pitanja mogu dati odgovori na licu mesta ili ispraviti pogresna usmerenja.

Svaki od predstavnika administracije, ali i drugih organizacija pridruzenih po pitanju povratka Srba u Ljestar govori u vezi sa problemima iz njegove specijalnosti. Zato bi se izlaganja na ovom sastanku mogla podeliti na dva dela - izlaganja, uslovno receno, administracije i izlaganje zitelja, Srba i Albanaca.

Stav administracije i pridruzenih organizacija mogao bi se opisati na sledeci nacin:

Projekat je zapocet pre vise od godinu dana. Celo selo Ljestar - i albanske i srpske mahale - unisteno je. Od februara meseca sastavljaju se liste bivših stanovnika zainteresovanih za povratak. Posto u selu treba da zive obe zajednice, i srpska i albanska, mora se organizovati zivot bez nesuglasica. Zbog toga je neophodno izvršiti rekonstrukciju porusenih kuća, ali promeniti nacin razmišljanja u glavama. Ako je ko vlasnik imanja u Ljestaru, bio Srbin ili Albanac, moze se vratiti. Svako pitanje eventualne odgovornosti za eventualna pocinjena nedela, bilo sa koje strane dolazila, moraju se prijaviti policiji i odgovarajucim sistemima vlasti. Na ovim organizacijama vlasti lezi odgovornost da preduzmu sve sto je potrebno da se dokaze odgovornost pred zakonom i da se osumljiceni oslobodi odgovornosti ili osudi. Svima se jasno stavlja do znanja i podvlaci cinjenica da svako cije je imanje u Ljestaru moze da se vrati na njega. Niko ne moze da bude zlostavljan na osnovu rekla-kazala. Svako je nevin dok se ne dokaze njegova odgovornost pred zakonom. Za vodjenje

dokaznog postupka postoji pravosudni sistem. Sve sto se ne cini na ovaj nacin protivzakonito je i nece biti tolerisano od strane administracije.

U Ljestaru se za ovu godinu predvidja izgradnja najvise do 35 kuca za clanove obe zajednice. Kriterijumi za izgradnju i rekonstrukciju jednaki su za sve - uzimaju se u obzir i socijalno i imovinsko stanje. Ne moze za izgradnju u uvom trenutku konkurisati neko ko vec ima kucu u kojoj stanuje. Isto tako, maksimalna velicina kuce bice 75 kv. metara. Dostavlja se materijal za izgradnju, a sami mestani moraju da se organizuju oko daljeg procesa izgradnje. Svako ko potpise ugovor sa medjunarodnom zajednicom, mora da bude na licu mesta i preuzme materijal. Izgradjena kuca ne sme da se proda ni iznajmi u periodu od sledecih 20 godina.

Po mome misljenju, sastanak bi bio jos uspesniji da su predhodno razjasnjena neka pitanja koja su se pojavila tokom razgovora, a koja su se mogla predvideti. Naime, trebalo je napraviti maketu buduce kuce i svega sto bi moglo da se digne od dobijenog materijala. Nije jasno da li se materijal morao potpuno iskoristiti za izgradnju kuce ili je mogao da se digne i neki pomocni objekt na koji bi moglo da se potrosi 5% ili 10% dobijenog materijala. Isto tako trebalo je razgraniciti obaveze vlasnika koji preduzimaju rekonstrukciju u vezi sa pitanjima ugradnje vodovodnih, kanizacionih i elektricnih instalacija, kao i po kojim se standardima te instalacije izvode. Sem toga, pitanja infrastrukture koja su se odnosila na seoski put, elektricnu i vodovodnu instalaciju do kuca vlasnika imanja nisu razjasnjena ni pod ciju nadleznost potpadaju. Uopste, nije razjasnjeno pitanje tehnickog strucnog nadzora i strucne pomoci. Ne zna se ni da li bi vlasnik koji preduzme rekonstrukciju dobija nesto od namestaja uz kucu, kao i nesto stoke i poljoprivrednog materijala potrebnog za setvu. Mozda bi moglo da se organizuje da selo dobije neke poljoprivredne masine koje bi mestani zajednicki koristili. Ova poslednja pitanja su od bitne vaznosti za dalji zivot, jer je nezaposlenost velika, tako da nema mogucnosti rada u ono malo fabrika koje su postojale u kamenickoj opštini. Nije bilo ni odgovora da li ce, kako i od koga eventualni penzioneri primati penzije.

Sto se bezbednosti tice, snage iz ruskog KFOR-a ce postaviti dodatni punkt blizu Ljestara. Na taj nacin bi se povecala bezbednost, jer bi se povecao i broj patrola UNMIK policije.

Dakle, posle uvodnih izlaganja predstavnika medjunarodne zajednice, pocinju da govore predstavnici albanske i srpske zajednice, kao i oni koji su dosli u okviru akcije „go and see“ (idi i vidi).

Moram priznati da je vecina govornika i jedne i druge strane, i Albanaca i Srba govorila kao da nikad nista nije cula od izlaganja predstavnika medjunarodne zajednice. Jer, prvi govornik, Albanac, za koga mislim da je zamenik predsednika opštine u Kamenici, postavlja pitanje zasto je doslo tako malo srpskih predstavnika koji su ziveli u Ljestaru, samo njih 3 ili 4. Gde su ostali, pita se. Ako se neko i predstavlja kao zitelj Ljestara, oni ga ne znaju, jer se mozda davno odselio. Da li se Srbi plase za svoju bezbednost, pita se on dalje. A mozda ne zeleva da se suoce sa cinjenicom da je zajednicki zivot unisten krivicom nekolicine, a ne svih Srba.

Na ovakav tok izlaganja odmah reaguje predstavnik administracije iz Gnjilana sa zahtevom da se mora imati na umu cinjenica da je neko nevin dok se suprotno ne dokaze i da se nista ne sme ciniti na osnovu rekla kazala. Ponavlja proceduru koja se mora postovati - obratiti se tuzilastvu koje ce treba da verifikuje, na osnovu svedoka i materijalnih dokaza, optuznicu. Ako tuzilastvo i sud nadju da nema elementa krivice, sve strane moraju da shvate i prihvate da je taj covek nevin.

Sada rec uzima Srbin Nikola. Podsetivsi da su Srbi i Albanci ziveli izuzetno dobro i slozno u Ljestaru, on kaze da je steta naneta i jednoj i drugoj strani - prvo Albancima, a onda Srbima. On licno se trudio da spreči pljacku i paljevinu albanske imovine. Ne bi trebalo da albanska strana stavlja sve svim Srbima iz Ljestara na teret - mnogo ih dolazilo sa strane i cinilo nedela. Zato svi treba da pokazu dobru volju i pruze jedni drugima ruku pomirenja.

Predstavnici medjunarodne zajednice objasnjavaju da su posete u grupama zbog logisticke podrške, a da prosla grupa nije bila na sastanku sa Albancima, jer ovi nisu hteli da se sastanu sa Srbima. Zbog vec pomenutih logistickih poteskoca - obezbedjenje, smestaj, poseta, razgovor sa grupom, vazno je znati sta predhodna grupa misli o mogucnostima povratka. Jer, ako oni ne zeleva da se vrate, ceo projekt je besmislen. Nikola je rekao da ne moze da zamisli zivot u Ljestaru bez komsija Albanaca. Da li Albanci zeleva da daju slicnu izjavu i podrze povratak bezuslovno?

Ustaje i govori Salih Slihu, koji je predstavnik albanske zajednice i predsednik opštine. Pita se sta se zeli od njih. Da li Srbi vide u grupi Albanaca nekog ko je uzeo pistolj i ubio nekog Srbina ili ne-Albanca. Albanska zajednica jeste stavila primedbe na spisak povratnika, njih 15, koji nisu dobrodosli. Sto se albanske strane tice, oni mogu da se vrate, iako nisu dobrodosli i njima ne pretila opasnost od Albanaca iz Ljestara, vec od drugih koji su prepatili od zlocinaca. Zato ne mozemo da preuzmemo odgovornost ako se nesto desi.

Zatim jos jedan Albanac ustaje i govori, isticuci zlocine Srba. Nikola jeste rekao da su oni dosli iz Srbije, ali su oni imali i podršku medju ovdasnjim Srbima. Oni čistih ruku mirno mogu da se vrate, ali oni drugi... Opet moraju da intervenisu moderatori i da upozore na pravo svakog da se vrati, kao i na postojanje sistema koji je odgovoran za sprovođenje zakona.

Sada opet Srbi govore. Jedan od njih kaze kako je dao krv za trojicu Albanaca. Drugi je komsiji Albancu ponudio sprat u svojoj kuci kad je komsijina stradala. Srbi isticu da bi i Albanci kojima su kuce unistene trebali da budu obesteceni, bez obzira sto su ih u medjuvremenu opravili.

Predstavnik međunarodne zajednice ustaje i upozorava da po propozicijama projekta ko ima jednu kucu ne moze da konkurise za drugu, kao ni da dobije bilo kakav novac onaj koji moze sam da opravi svoju kucu. Istice u prvi plan socijalni aspekt problema. Posto sastanak traje vec skoro pet casova, g. Bogoljub Milosevic podseca da su su ovakve maratonske diskusije i sastanci u maniru proslih, komunistickih vremena. Treba se okrenuti projektu. Moramo potisnuti proslost da bismo gledali u buducnost, kaze on. Pocnimo da gradimo, tako 'emo potisnuti mrznju i svima ce biti lakse. Bez obzira na ovakvu molbu i srpska i albanska strana nastavlja daraspreda svoje pristupe i o broju kuca i o uslovima za dobijanje pomoci, pristupu selu, skladistenju

materijala, o nedelima...U sve se umesao i g. Bedzet Salja iz Odbora za ljudska prava iz Pristine. On istice da su Srbi konstruktivni, a Albanci jos konstruktivniji. Medjunarodna zajednica ne poznaje ovdasnji mentalitet - ne moze se zajednicki zivot izgraditi na brzinu, za jedan dan. Mora se ici korak po korak. Moraju se izgraditi zajednicke multietnicke organizacije, mora se obezbediti zaposljavanje, koje ce biti veliki problem u pocetku. razgovor i sa Albancima i sa Srbima iz Ljestara daje veliki doprinos medjusobnom razumevanju.

Daje se pauza u kojoj Srbi i Albanci razgovaraju medju sobom, a predstavnik Odbora za ljudska prava iz pristine odlazi sa svojim saradnicima.

Posle ove pauze, opet pocinje prica. Trazi se da se po uzoru na Skoplje, mahale koje bi gradile pojedine drzave nazovu po njihovim glavnim gradovima.

Opet predstavnici medjunarodnih organizacija intervenisu i objasnjavaju da je je sadasnji projekt uvod u dalje investicije medjunarodnih foruma, test za buduca ulaganja. Mora se dati odgovor, jer se primicu krajnji rokovi, posle kojih nije moguće nista efikasno izgraditi, niti ce gradnja biti gotova na vreme. Zbog svega toga gospodin Dmitri reaguje krajnje odlucno, prekida monologe i trazi da Srbi koji su dosli u posetu ispune upitnik medjunarodne organizacije nadlezne za izgradnju i na taj nacin konkurisu za dodelu materijala za podizanje kuca.

Tako se završava ovaj maratonski sastanak koji je trajao od 10 do 17 casova. Pozdravljamo se sa svima. Cestitam gospodinu Dmitriju iz Ukrajine na vodjenju ovog zamornog sastanka i na odlucnoj intervenciji da se sve privede razumnom kraju.

U Beogradu, 23. jula 2001.

Branislav Skrobonja

Slika: Razorena kuca na Kosovu i Metohiji

NOVI MOLITVENIK PRED PRESTOLOM BOZJIM

Na dan Sabora Svetog Arhangela Gavrila i ostalih nebeskih sila bestelesnih, episkop rasko-prizrenski i kosovsko metohijski g. Artemije sluzio je Svetu arhijerejsku liturgiju u manastiru Svetih Arhangela kod Prizrena, zaduzbini cara Dusana. Obracajuci se okupljenom narodu, koji je i pored svih nepogodnosti dosao u manastir, vladika Artemije je rekao: Neka je srecan i blagosloven ovaj dan sto danas dobi ova bratija novog molitvenika pred prestolom Bozjim, jednoga od svoje sabrace, oca monaha Germana.

Ovaj manastir je bio 550 godina pust pa je pre tri godine obnovljen i ozivljen u vreme najveceg stradanja naseg naroda ovde na Kosovu i Metohiji kada je bilo osvecenje ovoga manastira 26 jula 1998. godine, kada su se borbe vodile u neposrednoj blizini, kada su helikopteri preletali, nosili ranjenike u bolnice i bilo je veliko stradanje. Ali manastir koji je vaskrsao posle toliko godina je proizvedio da zivi najpre kao biljka u vreme zime vegetirajuci sa jednim ili dva monaha, da bi vremenom, i pored velikih neprijatnosti i teskoca sa kojima se borimo doslo do velikog broja bratije, do punog broja koliko ovaj manastir moze da primi. Sada je ovde devet sabrace i red je da je i ovaj manastir nastavio da donosi svoje duhovne plodove Prvi duhovni plod bio je pre nekoliko godina kada su prva ovde monasenja obavljena, prva rukopolozenja, a evo danas posle tri godine dobili smo novog jerodjakona, oca Germana, koji ce sutra, ako Bog da, na hramovni praznik biti rukopolozen u cin jeromonaha i time dobiti blagoslov Boziji da staje pred sveti presto da vrsi svetu beskrvnu zrtvu i ostale svete tajne crkve pravoslavne. Neka bi dao Bog da se ovakvi momenti u ovom manastiru i u svim nasim manastirima umnozavaju iz godine u godinu, iz dana u dan na slavu Boga u Trojici, Oca Sina i Svetoga Duha i u vekove vekova.

Amin.

Posle Svete arhijerejske Liturgije presečen je slavski kolac, jer je praznik Sabora svetog Arhangela Gavrila i manastirska slava ovog starog, razrusenog, a sada ponovo ozivelog i vaskrslog manastira. Cestitajuci slavu bratiji manastirskoj, okupljenim gostima i narodu iz Prizrena i okoline, vladika je rekao:

U ime Oca i Sina i Svetoga Duha

Neka je srecna i Bogom blagoslovena danasnja slava ovoga manastira, danasnji praznik i ovo sveto mesto na kome smo se sabrali, braco i sestre.

Danas manastir Sv. Arhangela kod Prizrena slavi svoju krsnu slavu Sabor sv. Arhangela Gavrila i ostalih nebeskih sila bestelesnih

Dugo i mnogo godina i mnogo vekova ovaj manastir bio je opusteo, bio je porusen, bio je zapusten, da bi pre nekoliko godina vaskrsao iz pepela kao ptica feniks i ostao da traje i da zivi do danas u ovim teskim nasim vremenima Danas nase slavlje, braco i sestre, odrazava sustinu hriscanske pravoslavne vere. Nasa vera je zasnovana na Krstu i na vaskrsenju, na Velikom petku i na Vaskrsu. I danasnji praznik sobom odrazava i tugu i radost. Tugu zbog uslova u kojima se on nalazi, u kojima se nalazi nas narod. Vec trecu godinu smo u rasejanju, u progonstvu, u zatvorima, makar to bilo i u svojim kucama. Evo, sinoc se govorilo da niko ne moze iz Prizrena da dodje na ovaj danasnji praznik. Jer, nisu mogli da dobiju odgovarajucu pratnju, a nisu imali bezbednost i slobodu da sami dodju. Tek na nasu intervenciju odavde

naslo se resenje i vi ste, hvala Bogu, stigli. To je taj tuzni deo danasnjega praznika to je taj krsto-vaskrsni smisao nase vere.

A radost danas?

Pored svega imamo i radost. Imamo radost zbog vaskrsenja Hristovog, imamo radost zbog vaskrsenja ovoga manastira, imamo radost sto verujemo u Gospoda Hrista, Boga zivoga, koji je dosao na zemlju radi nas ljudi, radi naseg spasenja, da nam pokaze kako treba ovde ziveti, da nas nauci i da nam daruje snage da mozemo tako ziveti da bismo postali gradjani Carstva Nebeskoga

I danas je radost sto je ovaj manastir imao i jedno posebno duhovno slavlje. Danas bili ste svedoci na Sv. Liturgiji jedan od sabrace ovog manastira, otac German, koga svi dobro poznajete, postao je sluga Bozijeg oltara, postao je svetenik Boga Visnjega, primio je uzviseni svetenicki cin da bi mogao ovaj manastir voditi onako kao sto je to kroz vekove tradicija pravoslavnih manastira i pravoslavnog monastva. To je izvor nase radosti, i jos izvor nase radosti je i vase prisustvo ovde, makar i u ogranicenom broju, ali ipak vise nego pre dve godine, vise nego proste godine i mi se nadamo i verujemo da ce Bozija sila i zastitom Sv. Arhangela Mihajla i Gavrila da ce se nas narod vratiti u svoje domove u svoja sela i da ce nas svake godine na ovaj praznik ovde biti sve vise i vise.

Jer, braco i sestre, ove nase svetinje ce postojati dok nas ima ovde. Kada nestane Srba sa ovih prostora, onda ce se i one ugasiti kao sto je to bilo pre pet stotina i vise godina, kada se ovaj manastir ugasio, kada je bio porusen. Ali eto, Sila Bozija je obitavala na ovome mestu i pre tri godine, 1998, za vreme najveceg rata i sukoba ovaj manastir je obnovljen ozivljen i evo sluzi na slavu Boziju i na korist i spasenje naroda nasega.

Zato, neka nam danasnji sveti praznik i Milost Bozija budu na pomoci sada i uvek i u vekove vekova. Amin

United States Office Pristina

Public Affairs Section

Dragodan, Nazim Hikmet 30, Pristina 38000

TEL: (038) 549 516, FAKS: (038) 549 890

Saopstenje za stampu

BUS KAZE DA JE VIZIJA MIROLJUBIVE EVROPE "GOTOVO DOSTIGNUTA"

Pristina (Americka Kancelarija u Pristini), 25 juli 2001 (24 jul: Izjava u Kampu Bondstil, Kosovo) (1140)

Predsednik Bus je rekao americkim i NATO trupama u kampu Bondstil, Kosovo, 24 jula da je vizija celovite, slobodne i miroljubive Evrope - ukljucujuci Balkan - gotovo dostignuta.

Bus je bio u kampu Bondstil u poslednjoj stanici njegovog sestodnevnog putovanja.

"Nekoliko godina ranije, ta vizija bi izgledala imaginarna. Danas, posle mog sastanka sa nasim snagama u kampu Bondstil, ta vizija je na dohvat", rekao je Bus.

Ipak, rekao je Bus, "teski izazovi ostaju", najvise sto se tice situacije u Makedoniji". Sjedinjene Drzave su protiv svih onih koji upotrebljavaju ili pomazu nasilje protiv demokratije i vladavine zakona. Zbog tih razloga americke snage na Kosovu zaustavljaju dotok oruzja u Makedoniju. I to je razlog za uvođenje sankcija protiv nekoliko osoba i organizacija koji su pomagali pobunjenicima", rekao je Bus.

"Sjedinjene Drzave, EZ, i NATO jako podrzavaju tekuce napore za pronalazenje politickog resenja - onog koji se odnosi na legitimne zalbe Albanskog stanovnistva i stiti suverenost i teritorijalni integritet Makedonije, njeno politicko jedinstvo, i demokratsku buducnost" dodao je on pozivajuci sve strane da se pridrzavaju prekida vatre.

"Oni koji ovde na Kosovu podrzavaju pobunu u Makedoniji povreduju interese etnickih Albanaca u celom regionu", rekao je on.

Postavljajuci stvari u regionalni kontekst, Bus je rekao do ce biti "prosto prirodno" za Evropu da preuzme na sebe vise odgovornosti u regionu dok se Balkan priblizava Evropi.

Ali "dopinos Amerike je sustinski, vojnicki i politicki" priznao je on pritom isticuci da nece povuci americke snage iz Bosne ili Kosova "na ubrzan ili jednostran nacin".

Americki cilj je "da se ubrza dan kada ce mir biti samoodrzavajuci, kada ce demokratski izabrane vlasti moci da preuzmu svu odgovornost, i kada ce NATO snage moci da se vrate kuci". rekao je on, dodajuci: "NATO ce nastaviti sa naporima za mir u ovom regionu, ali stacioniranje nasih snaga ovde ne bi trebalo biti beskraino".

BELA KUCA Kancelarija Sekretara za stampu (Kamp Bondstil, Kosovo, 24 jul, 2001)

IZJAVA PRESEDNIKA U KAMPU BONDSTIL, KOSOVO

Proslog meseca u Varsavi sam govorio o znacaju izgradjivanja Evrope kao celovite, slobodne i miroljubive. Rekao sam da nova Evropa mora obuhvatiti Balkan. Nekoliko godina ranije, ta bi vizija izgledala imaginarna. Danas, posle mog sastanka sa snagama u kampu Bondstil, ta je vizija na dohvat.

Hrvatska je postala odgovoran izvor regionalne stabilnosti. Ljudi Jugoslavije su izabrali demokratiju umesto diktature i poslali su njihovog bivseg diktatora u Hag. Poslednji izbori u Albaniji, iako ne bas savrseni, ipak predstavljaju korak napred za njen demokratski razvitak. Postoje umerene vlasti u Bosni i Hercegovini spremne da rade kao ozbiljni partneri sa medjunarodnom zajednicom u pripremi njihove drzave za evropske integracije. Prvi put u istoriji, sve vlasti regiona su demokratske, angazovane da saradjuju jedni sa drugima, i predodredjeni da se pridruze Evropi.

Ali teski izazovi su jos tu. Civilne institucije su slabe i podložne korupciji. Organizovani kriminal je svuda, ponekad krijudji se iza uskog, nacionalisticckog programa. Previše je oslanjanja na pomodj sa strane a nema dovoljno stranih investicija. Etnicki ekstremisti jos dodaju vatru netolerancije i podsticu nasilje, nadajuci se da ce srusiti demokratiju,

povuci nove granice, ili napredovati sa kriminalom.

Najveci izazov je danas Makedonija, gde naoruzani pobunjenici prete miru i stabilnosti. Neki, ovde na Kosovu pokusavaju da pomognu ovim pobunjenicima. Dozvolite mi da budem jasan: Sjedinjene Drzave su protiv svih koji upotrebljavaju silu ili podrzavaju silu protiv demokratije i vladavini zakona. To je razlog sto americke snage na Kosovu zabranjuju prenos oruzja u Makedoniju. I to je razlog za uvođenje sankcija protiv nekoliko ljudi i organizacija koji su pomagali pobunjenicima. Sjedinjene Drzave, EZ, i NATO jako podrzavaju tekuće napore za pronalazenje politickog resenja - koje ce se odnositi na legitimne zalbe Albanskog stanovnistva i stititi suverenost i teritorijalni integritet Makedonije, njeno politicko jedinstvo i demokratsku buducnost". Ja pozivam sve strane da odrze prekid vatre. I ja pozivam na izabrane vode da rade sa EZ izaslanikom Letoarom i Ambasadorom Parduom da se prevazidju preostale razlike i da se postigne resenje koje ce odrzati Makedoniju u miru i na putu ka Evropi.

Oni koji ovde na Kosovu podrzavaju pobunu u Makedoniji povredjuju interese etnickih Albanaca u celom regionu. Ljudi sa Kosova treba da se usredsrede na Kosovo. Oni treba da se koncentrisu na razvoj funkcionalnih civilnih institucija i politicke klime koja podrzava i odrzava demokratiju, vladavinu zakona, etnicku toleranciju, i saradnju sa susedima. Izbori u Novembru bice bitan korak u tom pravcu. Mi pozivamo sve ljude Kosova da ucestvuju, tako da niko nije lisen dobrobiti demokratije.

S'obzirom da se ljudi i zemlje Balkana sve vise priblizavaju Evropi, prirodno je da Evropa sve vise preuzme vodjstvo i odgovornost. Ja pozdravljam napore Evropske Zajednice da odigra vodeću ulogu u stabilizaciji i razvoju regiona. Takodje pozdravljam spremnost nasih saveznika da pruze najveći deo NATO snaga za odredene zadatke, za prikupljanje oruzja od pobunjenika posle mirovnog resenja u Makedoniji. Saradnja Sjedinjenih Drzava, NATO i EZ u Makedoniji je model koji mozemo da izgradimo i u buducnosti.

Vise od tridesetak zemalja - saveznici NATO-a, NATO partneri, i ostali prijatelji --su zajedno sa Amerikom obezbedili snage za Kosovo. Mi razumemo da je doprinos Amerike sustinski, vojnicki i politicki. Mi necemo povuci nase snage iz Bosne ili Kosova na ubrzan ili jednostran nacin. Mi smo dosli zajedno, i zajedno cemo otici. Ali nas je cilj da se ubrza dan kada ce mir biti samoodrzan, kada ce demokratski izabrane lokalne vlasti moci da preuzmu punu odgovornost, i kada ce NATO snage moci da se vrata svojim kucama. To znaci da mi moramo da re-organiziramo i re-aktiviramo nase napore da izgradimo civilne institucije i podstaknemo vladavinu zakona. To isto znaci da moramo da povecemo nase napore da prebacimo odgovornost za javnu bezbednost sa vojnih jedinica na specializovane jedinice, medjunarodnu policiju, i na kraju na lokalne vlasti. NATO ce nastaviti sa naporima za mir u ovom regionu ali stacioniranje nasih snaga ovde ne bi trebalo biti beskrajno.

Americki vojnici ovde u kampu Bondstil - po bazama i patrolama po ostalim mestima na Kosovu i Bosni - simbolisu angazovanje Amerike na izgradnji bolje, sire, i miroljubive Evrope, koja je dostizna. Mi smo vrlo ponosni na nase vojnike i na americke diplomate i civilnu policiju koji rade uporedo sa njima. Zajedno sa nasim saveznicima i prijateljima i sa ljudima Balkana, mi smo uvereni da cemo postici ovaj zajednicki cilj.
